

הפרט המכריע

הצעת השוחד בפרשת צינור הנפט: ניתוח המיסמכים מעלה חשדות

נבדים לגבי ההסברים הרישמיים. מהו הפרט שהועלם בכל ההסברים?

לשם כך נשכר איש העסקים השווייצרי, יליד חיפה, ברוס ברנרד רפפורט. הוא היה ידוע כידורו האישי של שימרון פרס. כפי שהודה פרס עצמו, פרס לן בביתו של רפפורט בשווייץ, ורפפורט לן בביתו של פרס בארץ.

יש דימיון מפתיע בין ידורו של שימרון פרס. כולם מיליונרים. כולם מאכזרים. כולם עושים עסקים שמנים תודות ליחסיהם עם פרס ומנהיגים ישראלים אחרים. למשל: אל שווימר, סוחריהנשק שמילא תפקיד מרכזי בשלב הראשון של פרשת הנשק לאיראן. ובמישור אחר: דויד בלס, שגם הוא הוזמן לביתו של פרס על בסיס חברתי.

תפקידו של רפפורט בפרשה היה להשיג משימרון פרס הסכמה למהלך חריג לחלוטין: שממשלת ישראל תשעבד סכום של 400 מיליוני דולארים, מן הסיוע הצבאי שהיא אמורה לקבל מארצות הברית בעתיד, בערובה לכך שלא תפגע בצינור הנפט.

לא היה מדובר על שיעבוד בעלמא, להלכה, אלא שיעבוד מעשי.

משמע: שארצות הברית תנכה מן הסיוע הצבאי לישראל 400 מיליוני דולארים ותפקיד אותם בחו"ל בחשבון מוקפא, כערבון לקיום ההבטחה הזאת.

כלומר: הקטנת תקציב הביטחון של ישראל באותו סכום, כמשך זמן ארוך, כדי לאפשר לחברת ענק האמריקאית לעשות עסק של מיליארדים, ללא כל תועלת לישראל — מלבד התועלת העקיפה, התיאורטית, של לחץ אפשרי על עיראק.

לנוהל כזה לא היה שום תקדים לגבי שום מדינה. ולראייה: היה צורך בשינוי התקנות של הסיוע האמריקאי, כדי לאפשר אותו. כדי לאפשר שינוי כזה, היה צורך בהתערבות הישירה של הנשיא רונלד רגן, באמצעות מיכתב בחתימתו. לשם כך ניסה פרס להיפגש עם הנשיא.

העניין כולו הסתיים בסופו של דבר בלאי-כום, מפני שהמומחים במישרד המישפטים האמריקאי קבעו באוקטובר 1985 שערובה ישראלית כזאת, מתוך כספיה הסיוע, אינה אפשרית על פי החוק האמריקאי.

ברור, אפוא, כיצד עלה עניין השוחד, ומה רצו יומייהשוחר להשיג משימרון פרס:

הם לא רצו להשיג ממנו הסכמה לצינור — כי הסכמה כזו אכן כבר ניתנה.

הם רצו להשיג ממנו הסכמה לשעבוד 400 מיליוני דולארים מכספי הסיוע האמריקאי בערובה להבטחה הישראלית. את הכסף הזה רצו להקפיא בחשבון זר. ערובה שפוטרה זו, שפורסמה ברבים והועלת בבירור מן המיסמכים, היא השופכת אור על הפרשה ומעניקה לכל פרטיה סבירות מלאה.

אין זה פלא שכל כליהתיקשורת הישראלים גנזו את הפרס הקטן הזה, ובכך אפשרו לשימרון פרס להתחמק מן הפרשה מבלי להשיב על השאלות הנכבדות והחמורות המחייבות תשובה.

שאלות רועמות

מה שקרה מסביב לרעיון זה של ערבות כספית ישראלית מטיל אור חדש על כמה מן הפרטים היותר רמזניים בפרשה. בין השאר:

● **מדוע ניסה שימרון פרס לערב בפרשה את ג'ורג' שולץ, שריהחוק?**

שולץ פסל את עצמו, בשכל רב, מפני שהיה בעבר אחר מראשי חברת בנטל ובוודאי גם יחזור אליה. הוא סירב להתערב אבל התערבותו היתה ררושה כדי להביא לשינוי החוק האמריקאי בנדון.

כמיכתבו לאדוויין מיו — אותו מיכתב שנכתב בכתביו ובשגיאות — ביקש פרס מאדוויין מיו לפנות אל שולץ ולמסור לו את הפרטים, לקראת פגישה שפרס ביקש לקיים עם שולץ, בניגוד לרצונו של זה (ראה מיסונר).

נעשה כאן ניסיון גם להפעיל לחץ על שולץ. מיו סירב, כמובן, והיפנה את פרס לרונרט מקפארלן.

● **מדוע פנה פרס בכלל לאדוויין מיו, שלבאורה כלל לא היה מעורב בעניין כמו הנחת צינור הנפט?**

מיו היה שריהמישפטים. ענייני ביטחון וכלכלה לא נגעו לו. אבל פרס פנה אליו, במיכתב בכתביו, ואמר לו ש"בוב" (ולך) ו"ברוס" (רפפורט) ימסרו לו את המסר העיקרי בעליפה. לאחר מכן נעשה ניסיון נמרץ של אנשיפרס להשיג את המיכתב בחוזה. מדוע? מפני שעצם הפנייה למיו מגלה את המישחק. מיו היה ררוש כדי להגיע מצד אחד לשולץ, וכדי להביא מצד שני לשינוי החוק, בצורה שתאפשר את שיעבוד הכסף הישראלי. אגב, יש הרבה נאיביות בדרישה לקבל בחוזה את המיכתב המרשיע. כבר המציאו את המכונה לצילום מיסמכים. גם אילו

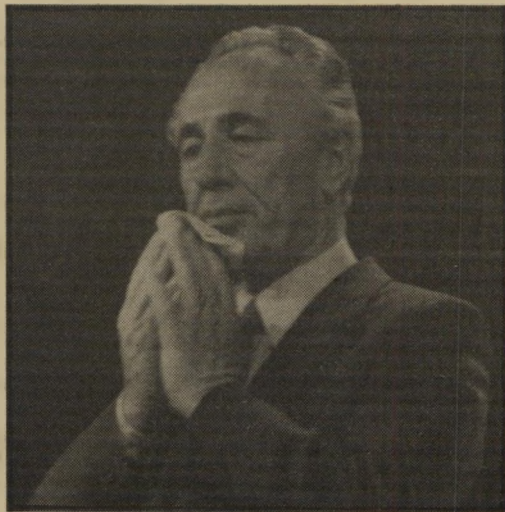
של שימרון פרס, שעמדו להרוויח מזה מאות מיליוני דולארים.

במיסגרת זו הוצע לשלם למיפלטו של פרס שוחד עצום.

שוחד: בשביל מה?

● **אלה העובדות, המוכחות במיסמכים המונחות בשעה זו לפני החוקר המיוחד האמריקאי:**

השרים המרכזיים בממשלתפרס אכן שלחו לראש המועצה האמריקאית לביטחון לאומי, רונרט מקפארלן (אחד מגיבורי פרשת איראן-קונטרס) מיכתב, שבו הבטיחו שצינור הנפט

פרס ידיים מסונן מסויים

רפפורט קשרים מסונן מסויים

העיראקי יהיה "חסין מפני יוזמה או פעולה צבאית ישראלית כשאר פרובוקציה".

● **העיראקים לא הסתפקו בהבטחה זו, שלא היתה שווה את הנייר שעליו נכתבה.**

שהרי ממשלת ישראל יכלה לטעון בכל עת כי היתה "פרובוקציה", ולהשמיד את הצינור. העולם כולו זוכר שממשלת ישראל הפרה את הסכמי שביתתהנשק ופלשה ללבנון אחרי שנמצאה "פרובוקציה", שלא היה לה שום קשר לאש"ף וללבנון. (ההתנקשות בחיי השגריר ארגוב בלונדון על-ידי קבוצת אכר נידאל).

חברתהענק בנטל, שרצתה לבצע את פרויקטיהמיליארדים, היתה וקושה לערבות ישראלית כדי להשיג לפרוייקט את המימון ואת הביטוח. ואילו אופ"ק, החברה הממלכתית האמריקאית המעניקה בדרך כלל ערבות כזאת, סירבה לעשות זאת, אלא אם כן תקבל מישראל ערבות כספית.

● **באורה — רוב מהומה על לא מאומה. סתם עניין מטופש. איך אמר שימרון פרס עצמו? "סיפור מלא שטויות ודימיון".**

העיראקים רצו להניח צינורנפט ממוסול לעקבה. ישראל היתה מעוניינת בכך, מפני שזה היה מאפשר לישראל לחוץ על עיראק ולמתן את עמדותיה. ממשלתהליכוד נתנה את הסכמתה. גם ממשלתפרס נתנה את הסכמתה.

אבל אם זה הכל, הרי יש הרבה דברים תמוהים. למשל: ● **מדוע היה איש-אמונו של שריהמישפטים האמריקאי אדוויין מיו צריך להציע למיו לשחרר את שימרון פרס?**

● **מדוע היה ידורו של שימרון פרס שותף להצעה זו?**

● **מדוע היה ידור זה צריך לבקש חסינות מפני אישום פלילי, כתנאי למתן עדות לחוקר האמריקאי?**

● **מדוע חרד שריהמישפטים האמריקאי מפני אישום בקשירת קשר לשחרר את שימרון פרס ו/או את מיפלטתהעבודה?**

● **מדוע כתב שימרון פרס מיכתב בכתביו (וגודש בשגיאות כתיב) לשר המישפטים האמריקאי, ובו נאמר כי "ידידיו" ימסרו לו את פרטי הפרשה בעליפה?**

● **מדוע לחצו אנשיו של פרס לקבל את המיכתב הזה בחזרה, לבל יישאר בתיקי האמריקאים?**

● **מדוע היה צורך לערב בעניין שני מאכזרים פרטיים, שעמדו לצבור הון על סמך יחסיהם עם שימרון פרס? ושאלה נוספת:**

● **מדוע קשרה העיתונות הישראלית קשרהשתקה, ולא פירסמה את הפרשה גם אחרי שכבר התפרסמה בהבלטה בארצות הברית?**

● **כאשר פוצץ "העולם הזה" את הפרשה בישי ראל, מדוע ממשיכים כל כליהתיקשורת הישראלים בהעלמת הפרטים הרלוונטיים, וממשיכים לתת פיתחורפה לגירסה התמימה כאילו זהו עניין של מהד בכך?**

יתכן שכמה מן השאלות האלה ימצאו את תשובתן בהמשך כתבה זו.

לזרוק אותו מהחלון

● **טענה היסודית של פרס ואנשיו היא שלא היה צורך בשוחד, מפני שממשלת-ישראל הסכימה ממילא להנחת הצינור ולמתן הבטחה שלא להתקיף אותו. זה תאם את האינטרס של ישראל, ועל כן הסכימה לכך ממשלתהליכוד, ואחר-כך הסכימו לכך שלושת השרים המובילים בממשלה הנוכחית: שימרון פרס, יצחק רבין ויצחק שמיר.**

● **לכאורה, זה נכון. למעשה אין זה נכון כלל וכלל. זוהי הסוואה להעלמת האמת לאמיתה.**

השבוע הודיע שימרון פרס, באיון עם הארץ, כי כל ההאשמות כלפיו בעניין הצינור מעוררות סלידה, והינן חסרות-שחר. שממשלתהליכוד אישרה 17 פעמים לארצות-הברית שהיא מסכימה להנחת צינורהנפט מעיראק לעקבה. שהתזכיר של רונרט ולך (או ואלאש) לשריהמישפטים מין הוא "סיפור מלא שטויות ודימיון" של אדם שהואשם 17 פעם בדיוורים לא-אמיתיים (המיספר 17 חוזר בפעם השנייה). שמכיוון שכל ממשלות-ישראל תמכו בצינור, יש צורך בדימיון חולני כדי להציע כסף בשביל דבר כזה.

פרס חזר והכחיש — כפי שהכחיש גם בראיון ברשת איי-בי-סי האמריקאית — שהוצע אי-פעם תשלום למיפלטתהעבודה תמורת הצינור. הוא אמר שאילו היה מישוה מציע תשלום כזה, היה זורק אותו מהחלון. ככנסת אמר שפנה למיו בפתק בכתביו, באמצעות ברוס רפפורט, מפני שרפפורט היה מוכר לו, והוא לן בביתו.

הודעה זו יכלה להימסר, ולעבור בלא-תגובה, רק מפני שהיא נמסרה בעיתונות הישראלית. היא לא היתה עוברת כשקט בארץ שבה יש עיתונות חוקרת ולוחמת.

כי פרס העלים בהודעותיו את הפרט העיקרי, שבו טמונה התשובה לכל השאלות:

● **ההבטחות של ממשלתהליכוד (17 פעמים!) לא סיפקו את יוזמי צינורהנפט, ולא איפשרו את ביצוע תוכניתם.**

● **הם היו זקוקים להבטחה מסוג אחר לגמרי, ששום ממשלה ישראלית עד לאותו רגע לא היתה מוכנה לתת אותה.**

● **הם היו זקוקים להתחייבות כה חריגה, כה חפרתית תקדים, כה מיוחדת-במינה עד כי רק שימרון פרס היה מסוגל לתת אותה — ולשם כך הופעלו ידידיו**